

Statusrapport på andet projektår 2004/05 i udviklingsprogrammet En skole i bevægelse, afsnit 4, del 1: Tryghed for alle – mobning.

Status og regnskab

Nærværende statusrapport angår indsatsen mod mobning, som det er aftalt mellem undervisningsministeriet og Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) i samarbejdsaftalen fra maj 2004.

Med statusrapporten følger også regnskabet for det andet projektår. Regnskabet er vedlagt.

Der gøres status over andet projektår ud fra 1) de i samarbejdsaftalen beskrevne initiativer for projektårene 2003 – 2005/06 og 2) årsprojektbeskrivelsen for andet projektår 2004/05. Nogle initiativer finansieres gennem udviklingsprogrammet, andre gennem DCUM's drift – det fremgår af nedenstående.

1) Initiativer beskrevet i samarbejdsaftalen for projektårene 2003 – 2004/06:

- Iværksættelse af modelprojekter til udvikling af elev/elevforholdet.
- Iværksættelse af en kampagne mod mobning i skolerne, hvori inddrages arbejdet med/udvikling af mægling i konflikter eleverne imellem med støtte i norske erfaringer på dette område samt det danske udviklingsprojekt Skolens Sociale Liv.
- Formidling af resultaterne til skolerne gennem konferencer og på Internettet.

2) Årsprojektbeskrivelsen for andet projektår 2004/05 omtaler følgende:

Finansieres gennem udviklingsprogrammet:

- Modelprojekter videreføres
- Netværk med skoler, der arbejder systematisk med konflikthåndtering
- Forberede formidlingsprodukter og kampagne

Finansieres gennem DCUM:

- Trivselsklæringen – Det nationale Samarbejde
- Kapitel i bog om mobning – Håndbog i skolesundhedsarbejde, udgivet af Sundhedsstyrelsen
- Film om elevmægling
- Evt. udbygning af Mobbenøglen
- Erfaringsdatabase som idékatalog

DCUM's egen finansiering fremgår ikke af vedlagte regnskab, det indgår i stedet i DCUM's samlede regnskabsafreggelse.

Hvad er der sket i andet projektår?

Modelprojekter om udvikling af elev/elevforholdet

DCUM iværksatte i det første projektår to modelprojekter på to forskellige skoler. Det ene projekt med fokus på elevmægling, byggende videre på erfaringerne fra Skolens Sociale Liv samt de norske erfaringer. Det andet modelprojekt med fokus på trivsel, konflikthåndtering og rummelighed – hvordan indføre systematisk konflikthåndtering på en skole samt koble det til arbejdet med rummelighed. De to modelprojekter er afsluttet som modelprojekter, men fortsætter i skolernes eget regi.

Status på modelprojektet om elevmægling

Elevmægling er indført på skolen med stor succes. Eleverne på 6. og 7. årgang har modtaget undervisning i konfliktløsning og mægling; på baggrund heraf er der sammensat et team af elevmæglere, der fungerer som gårdvagter og mæglere for eleverne i indskolingen til og med 5. årgang. Elevmæglingen er organiseret med vagtplaner, mæglerlokale og et lærerteam, der fungerer som kontaktpersoner til elevmæglerne. Elevmæglerne er motiverede, klarer konfliktløsningen på en flot måde og de udtrykker selv, at de har lært utroligt meget, som de kan bruge i andre sammenhænge. Desuden udtrykker de en umiddelbar glæde ved

at kunne være til gavn og hjælpe andre, mindre elever. Forældrene udtrykker stolthed samt understreger betydningen af at kunne håndtere sociale situationer og relationer som afgørende for deres børns personlige og sociale udvikling samt trivsel. Elevmægling udbygges med kurser for nytilkomne lærere og for den nye 6. årgang.

Afsættet i Skolens Sociale Liv har været afgørende, idet personalet på skolen allerede havde en tilgang og viden om konflikter og mægling. Kompetencerne var tilstede i forvejen – vejen til at indføre elevmægling var banet og skolen har kunnet skabe kontinuitet efter projektet Skolens Sociale Liv.

Status på modelprojekt om trivsel, konflikthåndtering og rummelighed

Et lærerteam knyttet til 5. årgang på skolen har fået et kursus i konflikthåndtering. Et kursus, som DCUM gennemførte. Her fik lærerne en grundlæggende forståelse for og et indblik i, hvad konflikter er, hvordan de kan håndteres forskelligt samt konsekvenser heraf. De fik en indføring i og inspirationsmateriale til, hvordan de kunne integrere konflikthåndtering i hverdagen i klasserne og i undervisningen.

Eleverne på 5. årgang har opnået en større forståelse for sprog og kommunikation, konflikters optrappen og nedtrappen, for konflikters betydning for det sociale samvær, for forskellighed og har opnået mere tolerance i hverdagen. Eleverne håndterer langt hen ad vejen selv deres konflikter og bruger lærerne, når det er nødvendigt. Derudover er der, ifølge både elever og lærere, kommet langt mere ro i klasserne. De har været stolte af deres faglige produkter – de har haft undervisningsforløb i eks. dansk, der har integreret et perspektiv om konflikter i sociale relationer. De har spillet teater og meget andet.

Skolen fortsætter nu med at sprede konflikthåndtering til resten af skolen gennem indsatsområdet rummelighed. Konflikthåndtering indarbejdes i læseplaner og sociale årsplaner.

De to modelprojekter har begge haft fokus på udvikling af elev/elev forholdet ved at tage udgangspunkt i, at elever er en ressource og fint mestrer at klare egne konflikter langt hen ad vejen, blot de får viden og rum til det. Det får en afsmittende positiv effekt på undervisningsmiljøet, viser det sig.

Der udarbejdes en rapport over de to modelprojekter.

Kampagne mod mobning

Erfaringerne og resultaterne fra modelprojekterne samt perspektiverne fra arbejdet med Skolens Sociale Liv og inspirationen fra Norge vil blive samlet og formidlet gennem en kampagne i foråret 2006. Derudover er kampagnens forskellige aktiviteter og produkter under planlægning og udarbejdelse gennem følgende:

- Viden og erfaringer med konflikthåndteringsmetoder igennem et af DCUM nyetableret netværk af skoler, der arbejder med konflikthåndtering i grundskolen.
- En arbejdsgruppe, der skal sikre bredden og diverse perspektiver på modeller for konflikthåndtering og elevmægling i den danske grundskole.
- Film om elevmægling optaget på Hjortespring Skole. Filmproducent: TVDok v/ Ulrik Holmstrup. Finansieret af DCUM.

DCUM har desuden iværksat et arbejde med at indsamle gode eksempler på skoler, der arbejder med henholdsvis konflikthåndtering og antimobning. Dette arbejde indgår blandt andet i kampagneforberedelserne.

Formidling gennem Internettet og konferencer

DCUM har gennem 2005 udbygget hjemmesiden med nyt på mobbeområdet og som noget helt nyt også konflikthåndtering med råd, vejledning og inspiration fra andre skoler – også i Norden.

DCUM deltager også i et nordisk netværk, der sikrer udveksling af viden og erfaringer i de nordiske lande primært hvad angår konflikthåndtering og skolemægling, herunder mobning. Netværket kan føre til konkret samarbejde om fælles konferencer.

DCUM er i gang med at planlægge to konferencer om konflikthåndtering. Konferencerne vil afspejle indsatsen i forbindelse med udviklingsprogrammet Tryghed for alle – mobning og gennemføres som VIS konferencer (Viden og Inspiration mellem Skoler), hvor en række skoler vil formidle deres erfaringer og indsatser.

Aktiviteter finansieret af DCUM med sammenhæng til udviklingsprogrammet

Trivselsklæringen

DCUM koordinerer som sekretariat fortsat Det Nationale Samarbejde for trivsel og imod mobning. Der er blevet afholdt et årligt møde mellem parterne på årsdagen for trivselsklæringens underskrivelse den 10. februar 2005. Skolerne er blevet opfordret til at markere årsdagen som en tilbagevendende trivselsdag med forskellige aktiviteter. Hertil findes et idékatalog på trivselsklæringens hjemmeside og på dcum.dk

Kapitel om mobning

DCUM har bidraget med et kapitel om mobning med inspiration til sundhedspersonalets konkrete indsats imod mobning. Kapitlet indgår i en håndbog til sundhedspersonalet på skolerne, som Sundhedsstyrelsen udgiver i løbet af efteråret 2005.

Film

Der er ved at blive lavet en inspirationsfilm om elevmægling i grundskolen. Filmen er optaget på den ene skole, som deltager i modelprojekt om elevmægling. Filmen bliver lanceret i forbindelse med kampagnen i foråret 2006.

Mobbenøglen

En baggrundsrapport, der yderligere bekræfter sammenhængen mellem kriminalitet og mobning er udkommet i foråret 2005. Det afventes, hvorvidt mobbenøglen skal udvides med et certifikat/flag til skoler, der har gjort en særlig indsats eller hvorvidt dette skal kobles op på den almindelige Undervisningsmiljøvurdering (UMV).

Idékatalog

DCUM har igangsat et arbejde med at kortlægge hvor mange skoler, der rent faktisk har udarbejdet en politik/plan mod mobning. Det skal også være muligt for den enkelte skole selv at tilmelde sig et "antimob-bekatalog" via DCUM's hjemmeside. Samtidig er DCUM i gang med at finde skoler, der kan fungere som gode eksempler i arbejdet med at bekæmpe mobning og i arbejdet med at indføre konflikthåndtering/mægling i skolen. Alt sammen skal formidles gennem idékatalog på DCUM's hjemmeside i forbindelse med kampagnen i foråret 2006.

Randers den 30. september 2005

Ole Juhl
Centerleder
Dansk Center for Undervisningsmiljø